

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСІБ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

А.С. Малій

кандидат філологічних наук,

Національний університет імені Тараса Шевченка

А.Л. Горбаченко

Національний університет імені Тараса Шевченка

Трансформаційні процеси, що відбуваються в освітній сфері України, входження у європейський та світовий простір спонукають переглянути окремі погляди на зміст навчання. Особливо ці зміни торкнулися іноземної мови, оскільки для цього з'явилися об'єктивні чинники. Насамперед, це певна зміна пріоритетних векторів держави у міжнародній сфері, пов'язаних з тенденціями на активізацію політичних, економічних і соціальних видів діяльності, в яких іноземна мова та її вивчення відіграє важливу роль засобу міжкультурного спілкування.

Організація Об'єднаних Націй разом з такими міжнародними організаціями, як Рада Європи, Організація економічного співробітництва та розвитку, нині активно підтримує світові процеси модернізації освіти. Основним орієнтиром діяльності Програми розвитку Об'єднаних Націй є сприяння реалізації Цілей розвитку тисячоліття ООН, затверджених на саміті 2000 р., які спрямовані на подолання бідності, поліпшення якості життя, створення сприятливого та безпечного середовища, тощо.

Одним з важливих компонентів діяльності Програми розвитку ООН стала реалізація проекту «Освітня політика та освіта «рівний – рівному», в рамках якого зініційовано низку дискусій, що стосуються модернізації змісту освіти та формування в молоді ключових компетентностей [1, с.4].

В останні роки все частіше піднімається питання про застосування новітніх інформаційних технологій у навчанні іноземним мовам. Це не лише

нові технічні засоби, але і нові форми та методи викладання, новий підхід до самого процесу навчання. На сьогодні, знання лише мови є недостатнім для успішного входження в іншомовний соціум. Як показує досвід, у процесі навчання іноземним мовам необхідно впроваджувати особистісно-орієнтоване спілкування, давати можливість студентам випробувати себе в різних видах творчої діяльності. «Саме цьому сприяють поряд з відомими активними формами роботи, технології інтерактивного навчання» [1,с.80]. Перевага надається інтерактивній технології колективно-групового навчання, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань.

Сучасні педагогічні технології такі, як навчання у співробітництві, проектна методика, використання нових інформаційних технологій, Інтернет-ресурсів допомагають реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію і диференціацію навчання з урахуванням здібностей студентів, їхнього рівня навченості. Основною метою навчання іноземним мовам є формування і розвиток комунікативної культури студентів, навчання практичному оволодінню іноземною мовою.

У сучасній методиці викладання іноземних мов намітилася тенденція до переходу від комунікативного підходу до його різновиду – інтерактивного підходу, який був запропонований західними методистами.

Важливим є той факт, що при використанні інтерактивного підходу у навчанні іноземним мовам основна увага приділяється самому процесу комунікації та учбовій ситуації в аудиторії, в той час як комунікативне навчання ставить у центрі уваги комунікативні функції мови.

Інтерактивні методи навчання іноземним мовам у вищих навчальних закладах – це методи, що сприяють комунікації між викладачем і студентами. Базовим принципом інтерактивного методу є принцип колективної взаємодії, тобто досягнення студентами комунікативних цілей відбувається через професійну та соціально-інтерактивну діяльність. В якості прикладів

застосування інноваційних методів інтерактивного навчання професійному спілкуванню можна навести такі форми занять:

- 1) групова дискусія (характеризується вільною і відкритою комунікацією, цілеспрямованістю, знайомством із фактами, груповою відповідальністю);
- 2) групові проекти (вимагають від студентів великого обсягу досліджень);
- 3) мозковий штурм (полягає в генеруванні великої кількості творчих ідей та їхніх рішень за короткий період часу);
- 4) метод вивчення випадку (полягає у поєднанні активності студентів під час пошуку вирішення проблеми з активними коментарями викладача).

Загалом інтерактивний підхід до навчання іноземної мови виробляє сумарний ефект, виражений у тому, що на тлі адекватного освоєння знань формуються вміння співпрацювати, комунікативна компетентність і толерантність.

Використання прийомів інтерактивного навчання на практиці та досвіді роботи з різними по рівню розвитку студентами переконують в тому, що ці форми при їхньому систематичному застосуванні дійсно дозволяють кожному студенту відчувати себе в «контексті» спільної роботи, формують комунікативну готовність до спілкування, сприяють розвитку особистісної рефлексії, діють на становлення активної позиції у навчальній діяльності.

На сучасному етапі триває модернізація процесу викладання іноземних мов професійного спрямування у вищій школі, йде активний пошук шляхів його вдосконалення. Таким чином, всі групи інтерактивних методів навчання в тій чи іншій мірі стимулюють мотивацію, творчу активність і спрямованість студентів у процесі отримання знань і оволодіння ними професійними вміннями та навичками.

Як зазначалося вище, у процесі навчання іноземним мовам усе більшої ваги набуває використання різноманітних інформаційних технологій (мультимедійних засобів та можливостей, наданих інтернет-мережею). Зростаюча популярність даних ресурсів пояснюється їхнім величезним освітнім потенціалом. Застосування інформаційних технологій при викладанні

іноземних мов має такі основні напрямки: 1. створення сайтів викладачів та ведення on-line-журналів (блогів); 2. використання спеціалізованих навчальних та репрезентативних комп'ютерних програм (Reward Internative, Intro Trans, Hot Polatoes, тощо). Мультимедійні засоби дозволяють суттєво збільшити інформативну ємність мовного матеріалу та розширити спектр навчальної діяльності студентів. Більша наочність представлення матеріалу (застосування кольору, звуку, відео, тощо), в свою чергу, призводить до підвищення пізнавальної активності та підсилення мотивації студентів до засвоєння іншомовного матеріалу. Швидкий зворотній зв'язок із викладачем, відповідно, дозволяє індивідуалізувати процес навчання, сприяє диференціації діяльності студентів, а також інтенсифікує та оптимізує їхню самостійну роботу.

Таким чином, маючи найширший спектр навчальних можливостей, інформаційні технології зайняли належне місце в освітньому процесі, зокрема у процесі навчання іноземним мовам, і стали не тільки надійними помічниками викладачів, а й активно застосовуються тими, хто вирішив опанувати іноземну мову самостійно.

Література:

1. Колектив авторів: Бібік Н.М., Ващенко Л.С., Локшина О.І., Овчарук О.В., Паращенко Л.І., Пометун О.І., Савченко О.Я., Трубачева С.Е. Складові реалізації компетентнісного підходу в освітньому процесі // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О.В.Овчарук. – К.: “К.І.С.”, 2004. – 112 с.
2. Пометун О. І. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К. : А.С.К., 2004. – 192 с.
3. Сиротенко Г. О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. / Г. О. Сиротенко – Х. : Основа, 2003. – 164 с.